

Omer Hamzić

Likovi zavičaja

Faruk Mujić – najteži završni račun jednog privrednika

Uzvišeni Allah samo znade o čemu je razmišljao u trenutku posljednje svoje odluke, 23. jula 2001. godine, svodeći «bilans stanja» i «bilans uspjeha» vlastitog života, tražeći izlaz u bezizlazu, nesreća, slom? Nema definicije, samo pitanja – bez odgovora, čuđenje. Sudbina, kažu, golema nevolja sa sobom, posljednji obračun – prije ništavila – i opet pitanje s kime?

Najteži završni račun u životu ovog iskusnog gračaničkog privrednika. Zapečaćen tragedijom, potom šutnjom.

Pola svog života proveo je u gračaničkoj Tvornici obuće "Fortuna", najviše kao prvi čovjek te mnogoljudne firme – u grču, u borbi za opstanak, za prestiž, u strahu – od štrajka radnika, od komiteta, od drugova, šta će reći svijet – čaršija, ako ne uspije. Ne biti direktor, ne biti važan, koristan, značilo je za tog čovjeka više od poraza. Biti u prvom ondašnjem safu po svaku cijenu, izvršiti zadatak bez pogovora, riješiti problem – svoj, tuđi, njihov – bez pogovora i mnogo pitanja.

Govorili su da se tako stvara čovjek novog doba.

Rođen je 1941. godine, diplomirani ekonomista, sin poznatog Husein eff. Mujića, dugogodišnjeg muftije tuzlanskog, koji će jedno vrijeme pred sudbonosne događaje 1990. godine sjediti u vrućoj fotelji reis-ul-uleme.

Faruk je pripadao generaciji gračaničkih mladih kadrova kojima je bilo suđeno da na svoja pleća preuzmu i nep-

osredno osjete goleme muke privrednog preobražaja opštine Gračanica – od neuglednih zanatsko-trgovačkih radnji do modernih mnogoljudnih fabrika. Iz gračaničke trgovačke firme "Bosna", sa dobrog šefovskog mjesta, Partija ga šalje na čelo Ugostiteljskog preduzeća "Park", u kojem nikada nisu cvjetale ruže. Male plaće radnika, konkurencija tek probuđenog privatluka, šanse za uspjeh male – a očekivanja odgovornih faktora velika – od direktora i firme u kojoj se uglavnom slabo zarađivalo i dobro pilo. Prihvatio je izazov – sin tuzlanskog muftije, – na čelu firme u kojoj je takoreći glavna djelatnost bila prodaja alkohola. Neki su govorili da su mu to namjerno spakovali – drugovi. Ko bi dugi.

Kad je dokazao da i to može ili mora, uslijedila je prekomanda u tadašnje krojačko preduzeće "Alhos", koje će kasnije postati "Olimp". Tadašnji opštinski kadrovi cijenili su da je potrebniji krojačima u fazi propadanja nego konobarima u fazi oporavka.

Nije bio dugo među gračaničkim krojačima. Neki drugi krojači, bolje su se snalazili. To su oni što su krojili sudbinu običnih smrtnika.

Moralo se ići "u nove radne pobjede", na važnije «poslove i radne zadatke».

Osmjehnula mu se "Fortuna", ali sreća – nikada.

Pokušavao je otići, ali se uvijek vraćao "Fortuni". Ostali su zajedno do kraja, njegovog. Ko zna zašto.

Sa funkcije predsjednika opštine koju je obnašao 1982. i 1983. godine mogao je da bira sebi drugi posao, bolje plaćen, lakši.

Nije.

Ostao je vjeran "Fortuni" – do kraja.

Proveo je tu mnogoljudnu firmu kroz ratni taksirat – časno i pošteno. "Fortuna" je bila jedan od jačih ekonomskih oslonaca odbrane opštine Gračanica. Na nju kao i na Faruka uvijek su mogli računati – nekada drugovi, poslije gospoda.

Nakon "izbijanja mira" uslijedilo je mučno oživljavanje proizvodnje, uklapanje u novi ambijent, u nove adete i ponašanja. Politika i privatizacija, pokušaj ponovnog ulaska u lokalnu vrhušku i - veliko razočarenje. Svaka vlast je ista, "čija god je – ista je ili gora", zaključio je prije odlaska iz opštine. Namjerno ili slučajno – htjeli su ga učiniti beskorisnim, na vlasti bez vlasti, onako...

Vratio se ponovo "Fortuni" – da rješava probleme, da se bori, da radi... Nikad taj čovjek nije mogao sebi dozvoliti da bude to - beskoristan. Prihvatio je na sebe odgovornost i za ono za što nije bio odgovoran, tražio je izlaz iz bezizlaza i novi iskorak, ali na stari način. Nezadovoljstvo radnika, stezanje povjerilaca, nedostatak tržišta i perspektive, neki novi sindikati, uz sve to, kao i u svakog, porodični problemi...

Nije gubio nadu, gubio je snagu i zdravlje.

Na pomolu je bilo doba kojeg se uvijek pribojavao. Biti beskoristan.

Predosjećao je da dolazi vrijeme usamljenosti i tjeskobe, beskorisnosti i uzaludnosti.

Je li tražio oslonac, lijepu riječ u porodici, među prijateljima, nekadašnjim saradnicima. Je li je mogao naći?

Kako je dospio do bezizlaza u bijegu od vlastite beskorisnosti.

Kako?

Riječi oproštaja, izgovorene u ime radnika "Fortune" gubile su se u smiraju vrelog julske dana: "Došao si u naš kolektiv kao vrlo mlad i sposoban čovjek bez ijedne sijede na glavi, a otišao si bez ijedne crne, jer radeći u kolektivu kao što je "Fortuna" drugačije se i nije moglo. Imao si običaj često reći na Zboru radnika: "Ljudi, došao sam kao mladić, a evo me kao čičica." Počeo si raditi 1978. godine kada je u "Fortuni" bilo 400 radnika, da bi pod Tvojim rukovodstvom ova tvornica upošljavala 1.500 radnika, a život si završio u fabrici koja danas ima 900 radnika..."

Najbolje godine Faruka Mujića, stađoše u tih nekoliko riječi...

Sve je ostalo šutnja.

Radeći za bolje dane «Fortune», nije imao sreće – sa sobom.

Gračanička "Fortuna" je stvarnost, a ljudska sreća - samo iluzija.